

Pripombe na spremembe ZPNačrt

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor je pripravilo predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju. Predlagane spremembe in dopolnitve zakona, po obrazložitvi predlagatelja, uvajajo rešitve, katerih posledica bo razbremenitev vseh nivojev odločanja v postopkih priprave občinskih prostorskih aktov. Uvedba predlaganih rešitev naj bi pomenila poenostavitev postopkov in odpravljanje administrativnih ovir, ki so bile zaznane v praksi. Posledica predlaganega zakona naj bi omogočila sprostitvev omogočanje investicij, kar predstavlja podlago za zagon gospodarstva v določenih panogah. Dolgotrajnost postopkov priprave občinskih prostorskih aktov za državo namreč predstavlja grožnjo v smislu nastanka težko popravljivih posledic.

V partnerstvu Odgovorno do prostora! (OdP!) mnoge predlagane spremembe podpiramo, nekatere z dodatnimi opozorili in predlogi, hkrati pa opozarjamo na nekatere rešitve, ki so po mnenju stroke, v predlagani obliki, nesprejemljive.

Spremembe, ki jih podpiramo, skupaj s predlogi in opozorili, ki jih podajamo, po našem mnenju postavljajo tudi možnosti za razvoj prostorsko načrtovalske stroke in nasploh za bolj usklajeno ravnanje v prostoru. Predvsem v tem kontekstu velike upe polagam v nadgradnjo »Prostorskega reda«.

Pogrešamo tudi rešitve, ki bi pomagale pri sprejemljivosti novih prostorskih ureditev in doseganju predhodnega konsenza o načrtovanih prostorskih ureditvah. Gre predvsem za izboljšanje sodelovanja splošne in organiziranih javnosti pri pripravi občinskih prostorskih načrtov. S tem bi se lahko izognili mnogim sporom in formalnim blokadam, ki dejansko hromijo razvoj v prostoru.

Hkrati pa ugotavljamo, da so pričakovanja po velikem skrajšanju postopkov po našem mnenju neutemeljena. Problem dolgotrajnosti postopkov je namreč v usklajevanju interesov v prostoru, ki je mnogokrat neučinkovito, samovoljno, neargumentirano, zbirokratizirano. Predlog sprememb ZPNačrt tukaj po našem mnenju še vedno ne določa učinkovitega usklajevanja med resorji, kakor tudi ne usklajevanja v postopku celovite presoje vplivov na okolje, ki bistveno vpliva na dosedanja dolgotrajni postopek sprejema občinskih prostorskih aktov.

Ob tem želimo tudi opozoriti, da predlog sprememb ZPNačrt ne podaja vsebinskih predlogov sprememb na področju urejanja prostora, na katere prostorsko načrtovalska stroka neprestano opozarja (med drugim dosedanja sporočila partnerstva Odgovorno do prostora, Pripombe ZAPS k spremembam Pravilnika o pripravi OPN, oddano na MOP junij 2011 in druga). Še vedno imamo v ob pripravi prostorskih aktov občin težave z zakonskimi določbami glede temeljnih meril urejanja prostora kot so: definicija naselja, gradbena parcela, razpršena poselitev in razpršena gradnja, urbanistični načrti, ipd.).

Ministrstvu predlagamo, da naše pripombe prouči ter vključi organizirano strokovno javnost v pripravo rešitev na način, ki je v demokratični družbi pričakovan in uveljavljen.

1. Splošne pripombe

Spremembe ZPNačrt predlagajo ukinitvev smernic državnih nosilcev urejanja prostora, nosilci se v takem postopku do nastajajočega akta opredeljujejo v dveh mnenjih.

Mnenje: Podpiramo, vendar obenem opozarjamo, da obstaja velika verjetnost, da bomo ostali na istem, kot smo sedaj, le z drugačnim poimenovanjem.

Spremembe ZPNačrt predlagajo ukinitvev ugotavljanja usklajenosti predloga OPN na ministrstvu in vladi.

Mnenje: NE PODPIRAMO. V primeru ukinitve pa posebej opozarjamo, da bi v takem primeru moralo ministrstvo svojo **vlogo nadzora nad sprejetimi akti zelo dosledno opravljati** takoj po sprejetju takšnih aktov. Za takšen nadzor je potrebno dobro nadgraditi informacijski sistem spremljanja stanja prostora, ki še ni vzpostavljen. Če nadzor ne bi dobro deloval, se bodo slabe posledice pokazale čez čas.

Spremembe ZPNačrt uvajajo kratek postopek sprememb in dopolnitev OPN in OPPN.

Mnenje: Podpiramo, vendar obenem opozarjamo, da je potreben **dosleden nadzor** ministrstva in strokovne zbornice. Ta sprememba omogoča tudi zlorabe, s spremembami, ki jim danes pravimo Obvezne razlage ali Tehnični popravki.

Spremembe ZPNačrt občini omogočajo naknadni sprejem programa opremljanja, če je opremljanje izvedla brez njega.

Mnenje: Podpiramo, vendar obenem predlagamo, da se sicer dober sistem priprave programov opremljanja tudi vsebinsko nadgradi v kvalitetno spremljanje učinkovitosti in ekonomske upravičenosti načrtovanih posegov v prostor.

Spremembe ZPNačrt predlagajo uzakonitev državnega prostorskega reda.

Mnenje: Zelo podpiramo. V nadaljevanju (v tč. 2 tega dopisa) podajamo konkretne predloge.

Spremembe ZPNačrt predlagajo spremembo namenske rabe za manjše posege brez spremembe OPN.

Mnenje: NE PODPIRAMO. V nadaljevanju (v tč. 2 tega dopisa) podajamo konkretno obrazložitev.

2. Konkretno pripombe in predlog dopolnitev sprememb ZPNačrt

2. člen

Mnenje: predlagamo dopolnitve:

V 11. členu se v prvem odstavku doda nova 6. točka, ki se glasi:

»Spremljanje in poročanje o stanju prostora na vseh ravneh.«.

V 11. členu se v drugem odstavku doda nova 4. točka, ki se glasi:

»Spremljanje in poročanje o stanju prostora na ravni občine.«.

Obrazložitev: Pomanjkanje spremljanja stanja prostora in javno poročanje o stanju prostora sta eni od temeljnih problemov sedanjega sistema prostorskega načrtovanja in ključni zahtevi stroke zbrane v partnerstvu Odgovorno do prostora. Predlagamo, da se z ZPNačrt določi posebna obveznost države in občine.

5. člen (državni prostorski red)

Mnenje: predlagamo dopolnitve: doda naj se nova 4. točka, ki se glasi:

»Splošna in posebna pravila za urejanje prostora na lokalni ravni vsebujejo obvezno prilogo v kateri so zapisana v nomotehnični obliki prostorsko izvedbenih pogojev glede umeščanja posegov v prostor.

Občina lahko ob pripravi prostorskih aktov splošna in posebna pravila državnega reda upošteva tudi tako, da z odlokom o sprejemu prostorskega načrta določi, kateri od splošnih in posebnih pravil državnega prostorskega reda iz obvezne priloge določene v tem odstavku, se neposredno uporabljajo kot določila občinskega prostorskega akta.«

Obrazložitev: V praksi se izkazuje, da bi lahko zlasti manjše občine bistveno zmanjšale obremenitve, če bi se sklicevale na državni prostorski red - na njegovo prilogo s splošnim poenotenim delom OPN glede vsebin, ki niso lokalna specifičnost. To lahko olajša tudi delo upravnih enot, soglasjedajalcev, investitorjev, projektantov in razumevanje OPN s strani javnosti.

7. člen

1. odstavek: razvojne potrebe drugih oseb morajo biti obrazložene in dokumentirane

Mnenje: Podpiramo, da se regulira t.i. »pobudbeni urbanizem«. **Obenem predlagamo,** da se v zvezi z obrazložitvijo in argumentacijo utemeljenosti pobude! bolj jasno določi, da je utemeljenost pobude (razvojne potrebe) obveznost in odgovornost pobudnika in ne občine oz. prostorskega načrtovalca, ki pripravlja akt, razen če taka razvojna pobuda predstavlja načrtovano prostorsko ureditev javnega pomena na podlagi strategije razvoja občine oz. naselja). Ali bo sledil podzakonski akt?

3. odstavek:

Mnenje: Predlagamo dopolnitve: na koncu 3.odstavka naj se doda besedilo, ki se glasi:

»Ministrstvo, pristojno za prostor vodi javno evidenco vseh zahtev, ki jih za načrtovanje prostorskih ureditev določajo veljavni predpisi.«

Obrazložitev: neustrezno in neracionalno je, da bi vsak pripravljavec prostorskega akta sledil nori številnim predpisom. Če se to ne dopiše, je bolje ostati na sedanjem sistemu, ko nosilec te predpise navede v smernicah!

10. člen

Mnenje: predlagamo spremembo besedila člena, ki naj se glasi:

»Če občina zaradi mnenj iz drugega odstavka 47.a člena tega zakona ne more pripraviti dopoljnega osnutka prostorskega načrta, o tem obvesti ministrstvo, ki najkasneje v 30 dneh od prejema obvestila zagotovi uskladitev med občino in nosilci urejanja prostora, katerih mnenj občina ni mogla uskladiti pri pripravi dopoljnega osnutka občinskega prostorskega načrta.«

Obrazložitev: potreben je rok, do katerega ministrstvo uskladi mnenja državnih nosilcev urejanja prostora. Iz dosedanjih izkušenj pa dvomimo v učinkovitost določbe, **zato predlagamo**, da se zapišejo tudi pravila in posledice (npr. kaj se zgodi če se sestanka ne skliče ali se ga nosilec ne udeleži, kakšna je vloga ministrstva, pravila usklajevanj, sistem in pravila odločanja, ...)

15. člen

Za 53. členom se doda nov 53. a člen:

Mnenje: predlagamo dopolnitve: v 1.odstavku naj se doda besedilo, ki se glasi:

»- uskladitve z državnim prostorskim načrtom,«

17. člen

3. odstavek: dopustne spremembe OPN z OPPN

Mnenje: predlagamo dopolnitve: doda naj se nov, 3.odstavek, ki se glasi:

»Brez poprejšnje spremembe občinskega prostorskega načrta so z občinskim podrobnim prostorskim načrtom dopustne tudi druge spremembe podrobnejše namenske rabe, če gre za spremembe lege in oblike različnih območij podrobnejše namenske rabe predhodno določene v občinskem prostorskem načrtu z namenom da se s podrobnejšim načrtovanjem dosežejo boljše prostorske rešitve in ne poslabšajo pogoji kakovosti bivanja ljudi, razmerje med podrobnejšimi namenskimi rabami njimi pa se ne spreminja za več kot 10%.«

18. člen

Mnenje: predlagamo spremembo besedila 4. odstavka, ki naj se glasi:

»Sklep o začetku postopka priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta s katerim se spreminja podrobnejša namenska raba iz prvega in drugega odstavka 56.a člena tega zakona, vsebuje poleg vsebin iz prejšnjega odstavka tudi predhodno ugotovitev občinskega sveta, da je sprejem takšnega občinskega podrobnega prostorskega načrta v skladu s strateškim delom občinskega prostorskega načrta.«

20. člen

kratki postopek SD OPPN...

Predlagamo, da se člen napiše v polnem tekstu, ker je interpretacija smiselnega upoštevanja pretežka in pušča preveč dvomov.

23. člen

1. odstavek: Gradnja objektov, razen tistih, ki za izvedbo in delovanje ne potrebujejo komunalne oskrbe, je dopustna na opremljenih stavbnih zemljiščih.

Mnenje: NE PODPIRAMO. Sprememba ni sprejemljiva - cesta izven naselja mnogokrat potrebuje svetlobno signalizacijo priključeno na električno energijo in torej njena rekonstrukcija ne bi bila več dopustna. Po drugi strani se s takim členom dopušča gradnjo vseh tistih objektov, ki niso stanovanjski objekti, tudi na zemljiščih, ki niso stavbna. Npr. zidanice, hrami, kozolci, vrtni ute ipd. **Predlagamo:** rešitev naj bo domišljena, predpisana z zakonom in usklajena npr. z ZKZ-C in ZGO, saj v predlagani obliki to ni.

29. člen

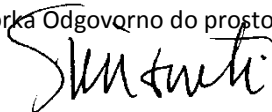
dopustna manjša širitev območja stavbnih zemljišč brez spremembe OPN

Mnenje: NE PODPIRAMO. Nasprotujemo rešitvi, ki postavlja pod vprašaj regulacijo celotnega sistema. Predvidevamo, da bi taka rešitev prinesla nove neustrezne prostorske odločitve in degradacije. To predvidevanje lahko podkrepimo s stanjem v prostoru, s številnimi degradacijami (črne gradnje idr.), neupoštevanjem predpisov in načel dobre prakse urejanja prostora in splošno nizko prostorsko kulturo.

V imenu skupine

Mag. Maja Simoneti

Koordinatorica Odgovorno do prostora!

Posredovano:

- Vlada RS, gp.gs@gov.si;
- igor.salamun@gov.si, tanja.bogataj@gov.si, luka.ivanic@gov.si, alenka.kumer@gov.si
- Skupnost občin Slovenije, info@skupnostobcin.si
- Združenje občin Slovenije, info@zdruzenjeobcin.si
- mediji
- partnerji OdP in spletna stran OdP

To mnenje skupine Odgovorno do prostora! je usklajeno med partnerji: Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije, Inštitut za politike prostora, Oddelek za krajinsko arhitekturo BF UL, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo UL, Društvo krajinskih arhitektov Slovenije, Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, Zveza geodetov Slovenije in Inženirska zbornica Slovenije.